

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Ünnepi beszéd 1892. március 15-én.

Tisztelt hallgatóság!

Valahányszor március 15-nek ünnepére gyűlünk össze: nem tehetjük magunk méltóbbakká a szent naphoz, mintha felidézük azon idő küzdelmeit, melyeknek áldásán a szabad magyar állam megalakult és emelkedik.

Szólan az ország irányáról, melyek egymás mellett, vagy egymásnak tartottak, nemesak tanulságos, de nemesítő feladat.

Mily tiszta és önzetlen lelkesedés fuvalma leng onnan felénk; mennyi vágy és szenvedés hurja rezdül onnan szívünkbe, míg március 15-én a visszafojtott érzések dagálya szétörtte a gátakat, melyek a fejlődni akaró nemzetet korlátozták.

Már 44 év haladt el azóta s a régi bajnokokból mind többen költöznek oda, hol az örök béke honol; de a magyar nemzet soha sem feleli e szent napot s Nagyenyed polgársága kétszeres érdeklődéssel fordulhat ez ünnep felé, mert Vesselőnyi elnömségére az erdélyi ellenzék vezére Alsó-Fehérvármegye követe volt. Valóban az erdélyi országgyűlésen br. Kemény Dénes szólt a legbölcsebben azokról a célokról: a jobbágyok felszabadításáról, a háziadó, a szabadföld kérdéséről, a melyekért az akkor külön álló Magyarország nagyrészt Kossuth Lajos vezetése alatt lelkesült.

Kossuth börtönéből szabadulva, 1841-ben mint hirlap író lépett a nemzet elé, megnyitja az újítás, a reformok második szakát, melyben az első helyet viva ki, egész az utolsó ágyúrojjig, egész a világsi gyászig nemzetünk vezére volt.

Föllépte nemesak a politika, hanem az irodalom terén is új irányt jelez. Ő valósággal az első magyar hirlapíró s lapja az első magyar hirlap. Vezérelkei buzditók sőt izgatók, élénkek és élvezetek. Egész ideig a cenzura nyitgát sokkal inkább érezte a sajtó, hogysom oly őszintén és leplezetlenül szólhatott volna, mint azt a Pesti Hirlapban Kossuth tevő. Iróink sorár és lamondó költeményekben, képzelte helyzetek rajzában önték ki panaszaikat, vagy más formában hatottak, mint Jósika, a ki történelmi regényeivel, a mult kor elővárszólásával, a magyar előidők tündéri képeivel élesztte a nemzeti eszméknek fojtva égő lángját. 1841-ben engedett a sajtó terén

a bécsi kormány nyomása s a Pesti Hirlap ez alkalmat megragadva a közönség figyelmét a megyei intézményekre fordította. A megyének ez idétt egész parlamenti színezete volt, gyűlésein megjelent az egész nemesség, gondosan és óvatosan vitatta és fogalmazta akövetéinek szóló utasításokat, ő levelezett a helytartósággal s ennek rendeleteit, ha nem tetszettek, saját felelőségére elvetette; volt határozati joga s ezen az uton az újítás, a reform megindítója lehetett. Ily határozattal törekedett módosítani az elavult törvénykezési eljárás, s a tanult, de nem nemes polgároknak engedélyt adott a gyűlésein való részvételre. Kossuth lángeszének minden erejével karolta át a megyét, mert átlátta a benne élő s ható kettős erőt: képes és kész a fejlődésre s minden jogsértő rendelettel szemben ellenállást tud kifejteni.

Reformáljuk a megyét, ez volt a P. H. jelszava egész 1844-ig, a népképviselőnek kell benne minél tágabb alapot teremteni s az újítás főleg ezen építendő fel. A Pesti Hirlap a jelzett évben szerkesztőt cserélt, alapítója pedig a kedvelt és népszerű reform mellett új irányban is igyekezett a nemzet emelésén munkálni. Az előző évben összeült országgyűlés inkább csak az elveket fogadta el, mint azon javaslatokat, melyek az egyes kiváltságos osztályok válaszfalait ledöntötték volna.

Az új törvény szerint a nép fia számára is megnyit az ut az egyes hivatalokhoz s ezzel az egyenlőség nagy eszméje több volt hiu álomképnél, de még fennállott sok akadály, a melyek nélkül a törvény áldását nem lehetett élvezni. Ugyszintén megadta a jogot az országgyűlés a szegény nem-nemesnek hogy birtokot szerezzen, de a nemesi jószágokat olykép oltalmazta, hogy a vagyont szerezni akarók mégis vagyonnélkül maradtak.

Kossuth új téren kereste most a különböző rendek egyesítését, míg az egyenlőség eszméje meghódítja az elméket s egy kedvező alkalom egészben ajándékozza meg a nemzetet azzal, a minek a mostani részével is fukarkodik. Az új tér a védegyelet volt, mely a magyar kereskedelmi érdekeket ápolta az osztrák vám nyomása ellen. Nem Kossuth volt az első indítványozó e téren, már 1842-ben megpendítették egy kiállítás alkalmával az ilyenmű társulatok jelentőségét, de Kossuth Lajos tette ezt országossá s hatásos igazgatására még ellenfeleinél is helyeslésre talált.

Alkotmányos életünk 25-ik esztendejében vagyunk s még mindég akad elég ember, ki nek fogalma sincs azon küzdelmekről melyeket a magyar nép legjobbjainak vivni, s azon áldozatokról, melyeket hozni kellett, hogy egy nemzet legyen Kárpátoktól Adriáig. Még van elég ember, aki az élet közönséges szenvedélyein túl mivel sem törődik s ha önhasznát nem látja; reá nézve a történelem igazságos bírálata, a lelkesedés magasztos jelenetei, a hősiés küzdelem megragadó képei nem léteznek. És egész tömegét láthatjuk azoknak, kik szeretnék meghamisítani a történetet, kiesinyíteni az önfeláldozást s közönséges indokból eredetnek állítani azt az óriási változást, mely kimondotta a jog egyenlőségét s ennek folytán az alkotmányos élet terére bocsátotta a népek millióit, kik századokon át kivoltak innen zárva, mint mindenütt Európában. Azért helyeseljük, hogy március 15-nek, az 1848. év egyik legnevezetesebb napjának emlékéit ünnepelje meg minden község egyszerűen, komoly méltósággal, igaz hazafiai érzellemmel. Hiven, igazán mondják el ilyenkor a mult nagy eseményeit, emelő példáit. Buzdítsák hálára, kegyeletre a nagy férfiak emléke iránt; intsek a lakosságot hű ragaszkodásra a legalkotmányosabb uralkodóhoz és a hazához, kölcsönös szeretetre egymáshoz. Mennél több helyen, mennél igazibb lelkesedéssel ünnepeljük meg e napot, annál biztosabban várhatjuk annak a sok félreértésnek, sőt ellenséges nézeteknek eloszlását, mely a népek seregében az igaz, őszinte egyetértésnek létrejöttét sok helyen még ma is gátolja.

TÁRCZA.

Március Idusán.

(Elszavaltatt a nagyenyedi polgárság és fótanodai ifjuság március 15-iki ünnepélyén.)

Nem harsog már a harcok larsónája,
Csaták, küzdelmek elnőmultanak,
Szabadsággért kivillant kardok élén
A vérszákra rozsdafolt tapadt.
Nem hirdeti már ágyuk dörmése,
Hogy a magyar szabadságot kíván,
A játszi szellő nem hagy csókokat
A szent küzdelmek büszke zászlaján.

Csaták tüzében már nem küzdhetünk
Hazánk s a nemzet üdvösségeért
S a győzelmek véres mámorában
A sebzett homlok nem kérhet babért.
Óvek . . . óvek a küzdelem, diesség
Miénk a hála, bámulat csupán, —
De szent szikrája égő lángra gyul
Szívünkben márciusnak Idusán!

E nagy napon — ugy érzem — a magyar
Lelkében száz meg száz emlék fakad,
S a mit az ósök végigküzdtenek
Mind általéljük azt egy nap alatt.
Széttépett láncok, összetört bilincsek
Csörömpölését vélem hallani,
S lelkeimnek mélyén általrezgenek
Az „esküszünk“ menydörgő hangjai.

És látom . . . látom fényes arcotok
Szabadságunknak Messiasai . . .
Szemeitekben ott lobognak, ott,
A hon szerelmének szent lángjai . . .
Szeretném ezt a lángot megrabolni!
Csak egy szikrácskát, egy vékony sugárt . . .
Hiszen a napnak fénye ugye' vész,
Ha kölesön ad a pornak egy parányt.

Szeretném ezt a lángot megrabolni,
S felgyújtani azzal a lelkedet

— Félísteneknek sarja, nemzedéke —
Hadd lássalak diességnek tégedet!
A márciusi szent eszmék tüzében
Szíved s a lelked hogy tisztulna meg.
S az ósök ajkán ellebbent nagy eskü
Szóit ajkadról újra zengjenek!

Esküdj, miként ő akkor esküvének,
Ringó bölesője mellett a magyar
Szabadságnak s felébredt öntudatnak;
Esküdj az égre, mely főd s eltakar!
Esküdj meg arra, hogy rab nem leszesz,
S az eszmét, melyért ősd fáradott
S a mely e napra fényt, sugárt derit,
Hiven megörzöd, győzni juttatod!

A villámlásnak lángoló sugára,
Mely áteikázott a magyar felett,
Gyújtó szikráit hintse el közeitek,
Hogy lángra gyuljon újra lelketek!
S a hon, szabadság lelkesült szerelme
Riassza fel elpetyhült véretek
S tételesen annak forrongó patakja
Nagyot, nemeset, diessőt tivéletek.

Oh márciusnak megszentelt Idusa!
Küld el mihozzánk áldó sugarad,
Hiszen a nép sötétbe' tővelyeg,
Ha utat a mult napja nem mutat.
S az uton, melyet e nap ártagyog,
Haladjál büszkén, hiven, lelkesen!
A magyarok felséges istenének
Áldása kísér drága nemzetem!

Oh márciusnak megszentelt Idusa!
Küldél mihozzánk tüzés nyelveket,
Árpád honában költse, rizza fel
Azok beszéde ezt a nemzetet.
Riadjon föl az alvó öntudat
A szendergést nagy eskü váltása fel:
Hogy a magyarnak míg világ leszen
Diessön, örökké élni . . . élni kell!!

Viski Gyula,
IV. papnöv.

Levél a tótok országából.

Hej, de sokat csufolták ezt a girbe-görbe felföld lakóit azok az alföldiek! Nem volt olyan név, melyet nyakukba ne varrtak volna, mintha nem is egy agyagból gyurta volna őket az alkotó.

Elhiszem, hogy néha-napján elegendő okot találtak a csufondárosságra, ha teszem fel egy-egy atyafi széles, zsiros kalapjával, lobogó, feketére viselt ingével, keményen felkötözött boeskorával, rekedtes voutatot hangjával leve-rekedett közékük s folytonos kutyagolás, gyerek-zsivaj között árulgatta egőrfogóit, süttő tepsit, miközben nagyokat hadonázott hátrafelé a botjával, hogy elverje magától a nyomába hágó lármas, ingerkedő gyermek-hadat.

Ugy emlékszem az ilyen jelenetekre, mintha most is magam előtt látnám. Pedig ide s tova husz esztendeje lesz, hogy mint gyermek, magam is végig kísértem az ilyen furesca, hallgatag embereket, kik három-négy falut is bejártak a nélkül, hogy beszerezhették volna a mindennapit s azért mégsem zsörtölődtek, nem átkozták meg az otthoni szivajos agyagot, melyből olyan fazekakat eszkontált a mester, hogy két-három generatíót is kiszolgált s ekkor is a helyett, hogy tisztességtudó edényként meg-repedve, alkalmat adott volna a drot-ipar felvirágoztatására, egy szép napon ugy összement, mint a tót orgona. Mintha még a föld is gunyolódni akart volna ezekkel a félingyen munkás emberekkel.

De tán gunyolódott is, mert a földnek is megvan a maga rosz szokása: a rajta élőt tejbé-vajba fűrszti, a messzinnön jött vándort pedig ugy elványolja, ugy el-sárgítja areszínéből, mint az idegen növényt.

Emlékszem jól, mennyit csufoltam magam is velők. Hiába: gyermek voltam, bolondos gyermek, a kit a honi föld — ugy a hogy — tejbé-vajba fűrszött . . . mit tudtem én, hogy e szegényeket a nyomor, a nélkülözés kergeti le mihozzánk! Ezt tudva, velük sirtam, velük keseregtem volna magam is!

Mig az ellenzék jeles vezére ez irányban agitált, a Pesti Hírlap nagyszabású irányba tért, az új szerkesztők Szalay László s majd Csengeri Antal kezei közt. Ők az annyira magasztalt megye eszméjével nem tudtak beletelni. A magyar állam reformját magának a képviselőháznak reformjában keresték, céljuk a következő volt, az alsóház megalkotásánál az egész nemzet akarata érvényesíttessék s az államügyek vezetésére miniszterium alakuljon, a mely felelősségre csak a nemzettel szemben köteles. Az eszme hazánkban új volt s Szalaynak és társainak inkább ellenfeleket szerzett, mint szövetségeseket, de valóban a gondviselés vette védelmébe s a mi kezdetben elutasításra talált, az egész nemzet kívánsága lett. A kormány a megyék élére a főispánok helyett új nevezett adminisztrátorokat nevezett ki s ezek országosan és kiméltlenül sértették a megye önálló jogait, s ekkor kezd vala mind általánosabbá válni a gondolat, hogy alkotmányunk igazi ments vára a Szalay-féle parlamenti reform lehet. Ez alatt a vidék nagy lelki nemesei — első köztük Bezerédy István — szóval és tettel ápolták és valóstították az egyenlőség eszméjét. Bezerédy önkényű ajánlkozott évi 300 frt adófizetésére s alkalmat nyújtott jobbágyainak, hogy szabad alku útján megváltsák az urbéri kötelezettséget.

Ime t. halgatóság! így fejlődtek az eszmék, melyeknek virága lett márc. 15-ike. Ily viszonyok között köszönté az országot az 1847-iki országgyűlés. A legnagyobb várakozás és izgalom között nyílik meg a felső és alsó tábla Pozsonyban s az ellenzék haragja egy királyi leirattal az adminisztratori intézményt elsöpörte. Már 1848. febr. végét irták ekkor s a külföld minden államában a szabad eszmék fuvalma lengett Párizs felé felé. Olaszország a Habsburgok zsarnoksága ellen küzdött, Svájc, Poroszország a szabadelvű párt győzelmétől zajlott s a hangulatok Franciaországban az ellenzék támadását fokozták, míg febr. 24-én egész viharrá növe tronjától fosztják meg a királyt.

E napra virradó éjjel a notredamesi torony harangja megkondult s utcá morajja felrúgta a polgárság szenvedélyét, mely az utcaon mint a felvert tenger ömlött szájjel. E harangzúgás, zsvaj elhallzott egész Bécsig s forradalmi lázba emelte a kedélyeket el egész Pozsonyig, be-tört a tanács terembe s kérdő, biztató, lelkesítő formát öltve beleveste magát a szívekbe s a rendek Kossuth Lajos indítványára feliratot fogadtak el, mely kéri a királytól a felelős magyar miniszterium megalapítását. 1848. márc. 15-ét irták s István főherceg nádor a rendekből alakult követséggel s az országgyűlési ifjúsággal együtt hajóra szállva tartott Bécsnek a felirat átadására.

A Dunán nem járt addig s azután sem hajó, melyet a magyar nemzet igazabb, szentebb áldással, aggodalommal, reménnyel, örömmel iudított volna útjára. A király 17-ki leiratában a feliratot elfogadta s a magyar miniszterium elnökének gr. Battyány Lajost nevezte ki.

A következő nap ez események kihirdetésére küldöttég indult Pozsonyból Budapestre s ugyan ekkor ér-

kezett Pozsonyba a pesti küldöttség hozva a főváros márc. 15-ki gyűlésének kérvényét.

A főváros, kivált ifjupolgársága, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Bulyovszky Gyula s Vasvári Pál köré csoportosultan, társadalmi téren igyekezett a rendek pozsonyi feliratát támogatni sőt tulszárnyalni. Az Ellenzéki körben egy tizenkét pontos kérvényt szerkesztettek s a polgárság nevében a pozsonyi alsótáblai ellenzékhez készülték küldeni. Ez a tizenkét pont kívánja a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek megvalósítását, a katonaságnak a magyarságra való felesketését, Magyar ország egyesítését Erdélyvel, a szabadsajtót s a politikai status foglyok szabadon bocsátását.

A bécsi forradalom híre márc. 14-én Pestre jutva, a főváros lelkesedését a legmagasabb színvonalra emelte; márc. 15-én már kora reggel nemzeti zászlót lobogtatott a szellő mindenfelé. B.-Pest ifju polgársága s az egyetemi tanulók Petőfi Sándor s Jókai Mórral zajos és lelkesült menetben járják be a fővárost; ezer arc kíséri az ablakokból, az öröm csillámlásával, e menetet, mely a Hatvani utcában a Landerer sajtóban kinyomatta a tizenkét pontot s Petőfinek Nemzeti dalát a „Talpra magyart.“ E költeményben egyszerűen, de a leghatározottabban s a győzelem mámorító reményével harsan fel a nemzet akarata, a legnagyobb magyar költő írta, szívének vérével; a magyar nemzet pedig szívébe írta. S ha márc. 15-én a magyar ifjúság ajkán megcsendíti a dalt, nemesek a nagy nap emlékeit álmódja vissza, de Petőfi Sándornak, az ifjúság szíve virágának áldozik vele. Márc. 15-én Budapest magáévé tette a 12 pontos kérelmet, megszerezte a saját szabadságot, egy író Stancsics Mihályt, kit hazafias irányért elzártak, a börtön fojtó homályából az életnek s családjának visszaadott; szervezte továbbá a rend fenntartására a nemzetörtséget.

De korán se hagyjuk, hogy a szabad eszmék győzelmé a forradalom bélyegét hordozta volna magán. Az országgyűlés felirata a király iránti hódolattal s az alkotmány iránti köteleességérzetével folyamodik; Pest városa a legviharosabb napokban, szóval és írásban, falragaszokban és hírlapokban a szabadság mellett a magyar királyt élte. A megyék és városok a királyhoz intézett feliratokban a hála hangján írnak s miért ne említem fel Wesselényinek 1848. márciusban mondott beszédét, mely ugy szólva hatyu dala volt a nagy államférfiúnak. Br. W. Miklós azon hónapban Pesten időzván, a főváros küldöttségének kértére megjelent egyik népgyűlésen. A világtalan nagy magyar, a ki egykor sas szemével, délceg alakjával a társaságban, éles politikai látásával, heves támadásaival a rendek házában feltűnést keltett: most mások támogatására, vezetőre szorult.

S talán a szabad szónak e vértanúja a régóta vizsgálta fojtott keserv hurjain játszott, hogy a fejtelenség mérge hassa át a szíveket. S átkozta talán bebörtönözött, az osztrák tanácsra hallgató királyt? Oh nem. Wesselényi lelkében, ki a közért szenvedett, a márciusi nagy eredmények mellett elcsitul a panasz hangja, mérsékeltre inti hallgatóit, esküti esküszik a felelős miniszteriumnak s a

tőnég a lángész varázsának hatásában az eskü aranyszavait egész hévvel utána mondja.

Könyes volt minden arc e jelenet alatt s a hála érzete ép oly erővel járta át a szíveket, mint az alkotmány tisztelete. Mily nagyszerű ez esemény! mert a magyar fajnak egyik legszebb tulajdonságát a loyaltást, a törvényesség érzetét örök időkre kiható erővel bizonyítja.

S a 48-iki forradalom sem támadó, hanem védelmi harc volt Magyarország részéről, mert nem a március 15-ki események hintették el a magot, melyből vérvirágok fakadtak, hanem a bécsi kormány gonoszlelkű igaztásai adtak támadó fegyvert a horvátok és szerbek kezébe s mi e gyilkos ellen védekezünk. A király áprilisban szentesíti a magyar törvényeket s májusban az udvar igaztása már leplezetlenül fordult ellenünk az alvidéken; júliustól szeptemberig e megtévesztett pártütők ellen győzelmesen küzd a honvéd karjás októberben az osztrák udvar már kilenc oldalról támadta meg hazánkat. Szabadság harc volt a mi forradalmunk, mely halhatatlanná tette a honvéd nevet. Boldogok a hősök, kik Rákóczy kurucai mellől áldóan néznek le a drága hazára; boldogok a még élők, kik hallják a mi áldó szavunkat s boldogok mi, kik áldást mondhatunk a vitézre.

De boldogságunknak csak ugy lehet örök élete, ha egy percig sem téve ztjük a köteleességeket és hivatást, melyeket március 15-ke meg világtörténelmi helyzetünk előnkbe szabott.

Kötelességünk a vérrel szerzett szabadság megőrzése. Egy jeles író szerint Magyarország minden vidéke, de legkivált az erdélyi tájak hasonlítanak a temető képéhez halottak napjakor; midőn a siron és fejtán virág díszlik, de e virág elvesztett boldogságot: bánatot takar. S vajjon tisztelt hallgatóság nem juthat e gondolatra eszünkbe Nagyenyed város képe? S ha eszünkbe jut: nem kétszeres, százszoros kötelességünk, hogy a mit a drága polgár vér szerzett, óvjuk, féltsük és védelmezzük.

De hivatásunkat is csak a szabadság alapján való-síthatjuk meg. Hivatásunkat, a mely szerint az európai miveltég által nemzeti miveltégünket megnemesítve, faji, nemzeti különbség nélkül adjuk ezt át a keletnek. S mennyi kedvező körülmény segít e világra szóló pályán!

Mióta a Habsburgok fején díszlik a magyar korona: soha király és nemzet ennire közel nem voltak egymáshoz és soha sem volt bennünk a mostaninál nagyobb törekvés és készség a miveltetésre. Váltsa be tehát az ifjúság, Magyarország reménye, e nagy feladatnak rá eső részét s majd a messze jövőben, sirjánál ép ugy áldást mond a következő nemzedék, a mint mi most az áhitat és hála hangján rebegjük el a szent március 15-két.

Dr. Garda Samu.

Tegyünk a népért.

— Írta: Dr. Gidófalvy István. —
(Vége.)

Azonban a cél bár nagyon meglenne közelítve a községekben külön izoláltan működő hitelezővetkezetek ál-

Megnőttem . . . sorsom szeszélye ide vetett a felföldre, mintha osztályrészemül juttatva a szegény felföldiek kigunyolt nyomorát, évről-évre megsemmisülő reményeit — vezekeltetni akart volna a gyermekkori bohóságokért. Ugy jártam én is, mint ők, mint a másvidékre fujt idegen növény: a föld, mely nem az én megszokott otthonom, engem is elsárgít, elványol, mindennap letépi egy-egy reményemet.

De ez nem tartozik ide. Nem is az én sorsommal akarom utatni a „Közérdek“ t. olvasóit; a mit leirtam, önkénytelen csuszott ki a tollam alól. Egészen más okok miatt fogtam az íráshoz.

Évek óta élve a tótok között, alkalmam volt megismerni őket jó-rossz tulajdonságaikkal, fény-árnyoldalaikkal együtt. Fény-, árnyoldal? ugyan miféle fény-, vagy árnyoldala lehet egy népnek, melynek csak egy ezúja van — a megélhetés; mely nem konspirál; mindent eltöröl szociál-eszméket nem ismer; társadalmi reformokat nem teremt, de megsem is semmisít; nem haragszik, nem gyűlöl senkit s egyéni szabadságáért, mely feloldá a röghöz kötöttségtől, oly annyira hálás, hogy kutya-hűséggel viseltetik a fennálló hatalom iránt? Igen, ilyen a tót nép békettűró, maga megadó, hálás a kutyahűségig. A pan-szlavizmus, a mivel szeltében-hosszában vádolva illetik — nem az övék, nem az ők lelkek szolgált e fattyuhajtás melegágyaúl: messzünnen jött, „hideg“ fuvallat hozta s csak egyesek szívében fogant meg, a nagy többség távol áll tőle, nem érti meg, s ha megértené, akkor sekövetné lázító tárogató hangjait.

A történelemmel ismerős azt tudja, hogy nemesek nem pánszlávok, de jó hazafiak. Ha a Rákóczy fényes dandárai, a trencsényi, vadkerti hősök, s ha a közel mult névtelen félistenei: a branyiszközi honvédek feltámadnának a jeltelen sírból, ezereken meg ezereken volnának közöttük ők is, kiknek semmijök sem volt megtámadva, mert semmijök sem volt s kik a vezénylő honi nevből csak egy

szót értettek, hogy „előre!“ s aztán mentek piros babért, fehér halált aratni — miért? maguk sem tudták; csak annyit tudtak, hogy szép, magasztos dolgot tesznek vele.

Az ilyen népet szeretni kell!

Mikor a 60-as években hazánk dusan termő kána-ánja, az alföld áldatlan maradt, minek következtében inség, nyomor ütött tanáyát a különben bőségsben szokott vidéken s mikor felhangzott a hívó szózat, hogy az inségeseken segíteni kell: ez a kigunyolt, nyomoru felföld volt az, mely legelőször hallotta meg a felhívó szózatot. Igen, ugy van! ezek az itteni szegény emberek voltak azok, kik filléreiket összetéve, igyekeztek kárpótolni azt, a mit a gondviselés elfelejtett, vagy megtagadott. Pedig ők maguk savanyu fekete zabkenyőren, fogyatékos, aszá-lyos krumplin tengették életüket.

És most még ez a szegényes zabkenyér, ez az aszályos krumpli is elfogyott. Elfogyott? — nem is volt. A hosszú nyár alatt örökös felleg borította az eget, szakadt az eső, mintha végítélet lett volna, a földbe vetett mag kirohadt a sovány talajból, melyen tenger forma iszapos áradat hőmpolygotta állandóan a hajjait. Nyomorult föld! máskor is csak kinnal hozta meg a szegényes gyümölcsöt . . . hát aztán, hogy fizette volna vissza most a ráhuló verejtéket? vagy tán a rajta hőmpolygó iszapos ár kárpótlás akart lenni a verejtékért? Szomorú, elretentő kárpótlás!

Az újságok napok óta szellőztetik, hogy éhség van Árvában; le is írják a kiasszott gyerek-arcokat, a ténfergő vézna embereket. Igaz, ugy van, magam is láttam, mégpedig a hideg őszön, mert ez az istentkáromló nyomor nem most vette a kezdetét, hanem még az őszön — de a mostások hallgattak vele . . . miért? nem tartozik ide.

Üres óráimban a festézzettel is foglalkozom s az itteni regényes vidéket bejárva, alkalmam volt már az őszön látni ezeket a halovány, kiasszott gyerek-arcokat,

ezeket a vézna, ténfergő embereket (oh, nem ezeket! azokat régen megölte a nyomor!) a kik már akkor is feldarabolt szalmán, megfőzött gyökereken tengődtek. Az őszön ekkora volt a nyomor, hát aztán mivé nőtte ki magát a hosszú tél alatt!

Az újságok megkapó szomorító vonásokkal ecsetelik az inséget, de elmondhatom: még századrészt sem festik le a valónak!

Jó egy hónapja lehet. Hideg téli nap volt: A meleg tűzhelynél ülő még kutyáját sem verte ki a szabadba. Hivatalos foglalkozásom a piaeon végigmenni késztetett. Végigmentem és láttam egy szép száll embart szellős, nyári ruhában, a reszketésig dideregve a hidegtől. Ott állott a kenyérrásusok előtt, bamba tekintetét végig révedeztetve a csonttá fagyott cipőkon. Szeme, melyben nem űlt a lélek, semmitsem fejezett ki, csak vonagló arca mutatta, hogy éheznek. Még akkor nem beszéltek az éh-inségről s így senkinek sem esett meg rajta a szíve. Magoknak a kofáknak sem. Azt mondták: menjen dolgozni! Dolgozni — de hová? mivel? életerejét megvette a fagy, a heteken át tartó nyomor . . . Megsajnáltam s vettem neki egy kenyéret, a fagyos ember kimondhatlan közöny-nyel fogadta, mintha meg se értette volna a jótétemény becset. Azt sem mondta „köszönöm.“ a kiállott szenvedés közönyössé tette az életét megmenteni szándékozó eme „szalmaszál“ iránt is. Eltávolyva visszafordultam s láttam, hogy a kenyéret kiejti a kezéből. Utána sem nyult. Egy ott ólálkodó kutya felkapta s jókedvűen iramodott tovább.

Estére a szegény embert beszállították a halottas házba. Megölte a fagy, az éhség! — — árvai volt . . . Egy másik esetről is teszek említést.

Alig két hete egy csapat árvai ember vonult végig a városon. Hová mentek? tán maguk sem tudták — — oda, a hová az élet őstöne vezette . . . Lakásom előtt egy sáppadt, beteges asszony kivált a csapatból szegő-

tal is; végül szövetkezet erősebb szöve

Ez okgyei községek kezét által süljenek egy szövetkezet megyék, esz községek hite az egyházke támogatását, kossan, mely községek hite az egyházke kívül bár m

Az egygatása melle mosodnának megyék az e gélyeznek a iknek náluk nép vagyoni még maguk azon kamato elhelyezés a nének is.

Vagy, pokon való tanácsot, illi solid alapok eza községek tetszövetkeze kebelében. Nagyban biz alapokon ke zeteket a v hitel nyújtá működő hiv megvizsgálj vitélet s az szolgáljanak

A köz melyik esne gató tanács, nagyfontossa deményezése ságának.

A pap hallgatnak lépéseket sz lennének me okok kárhöz szöllittatnánának és a Ezért kerületi kor

nyesen bebő jött. S mit met, hogy k tányri ereje, Azt ígerte, Nem tehettt a gyermeket jött azután v nám elfelejté

Vérlázi vérkönyveket mi megug valami . . .

Mi vol melyben a g

Ez tör zánk? az an s onnan viss val vitte a k Bizonyára m vült az anya magzatának, mával zörges tet“ a miért

Ez esa sából — de senki sem k Örömm árvaik érde lálns süket szemmel jár keltéséhez:

„Segite hiányozzék

*) Ismé

tal is; végkép csak az által érhető el, ha a sok külön szervezetet összehangzó organismust képez egy nagyobb, erősebb szervezet támogatása, utmutatása mellett.

Ez okból szükséges lenne, hogy a mint a pestmegyei községi hitelszervezetek egy központi hitelszervezet által gyámolítottak, úgy a most létrejövők is egyesüljenek egymással közös működésre egy központi hitelszervezet kebelében. Ezért helyes volna, ha az egyházmegyék, espereségek előbb elhatároznák, hogy községeikben községi hitelszervezeteket létesítsenek s azután felkérnék az egyházkerületi igazgató tanács — illetve káptalan — támogatását, hogy az egy központi hitelszervezetet alkossanak, melynek tagjai lennének részvényeik folytán a községi hitelszervezetek valamennyien s lehetne tagja az egyházkerületen — püspöki megyén — mint alapítón kívül bár mely más alapító is.

Az egyház kerületek — püspöki megyék — támogatása mellett a községi hitelszervezetek, mind megismosodnának és ha az egyház kerületek, illetve püspöki megyék az erkölcsi támogatáson kívül anyagilag is segítenék a szervezeteket haveró tökéleiknek, kötvényeiknek náluk való elhelyezése által: nemcsak a földműves nép vagyoni és morális fejlődését mozdítanák elő, hanem még maguknak is szereznének hasznot, mert kötvényeik azon kamatokon kívül, miket eddig gyümölcsöszttek, ezen elhelyezés által még bizonyos százalékot jövedelmezhetnének is.

Vagy, ha egy központi hitelszervezetnek ily alapon való megalkotása nem vihető keresztül s az igazgató tanácsot, illetve káptalan arra kell kérni, hogy valamely solid alapon nyugvó nagyobb banknál eszközölje ki, hogy eza községi hitelszervezetek egyesítése által központi hitelszervezet gyanánt egy külön osztályt nyisson a maga kebelében, melynek szintén lehetne bárki alapító tagja. Nagyban biztosítaná a sikert, ha az illető bank törvényes alapon kellő biztosíték mellett a községi hitelszervezeteket a váltó-kölcsön kedvezményében részesítené s a hitel nyújtáson kívül kieszközölné azt is, hogy az ott működő hivatalnokok mérsékelt díjazás mellett havonként megvizsgálják a községi hitelszervezetek ügyeit, számvitelét s az ezeknél működő tisztviselőknek utmutatással szolgáljanak, tanácsot adjanak.

A központi hitelszervezet megalkotása körül bármelyik espedienst fogadja el kiindulási alapként az igazgató tanács, illetve a megyei püspökség megmarad egy nagyfontosságú feladata a községi hitelszervezetek kezdeményezésére vonatkozólag is az egyházkerület igazgatóságának.

A papok neki vannak alárendelve, tőle függnek, rá hallgatnak és ha saját maguktól nem is tennék meg a lépéseket szervezetek alakítására, vagy azért, mert nem lennének meggyőződve azok horderejéről vagy mert egyéb okok kárthatnának tétlenségére, ha felettes hatóságuk által szövegeznék fel a kezdeményezésre, kétélyeik eloszlanának és a cselekvés terére lépne valamennyi.

Ezért lenne feltétlenül szükséges, hogy az egyházkerületi kormányzó hatóságok felekezeti különbség nélkül

nyesen bebonyált magzatát a kebeléhez szorongatva s bejött. S mit tett e nő? koldult? nem! kérte a feleséget, hogy kisedét vegye gondozás alá, mert nincs jartányi ereje, keble kiaszott, nincs mivel táplálnia szegényt. Azt ígérte, hogy jóságunk fejében nekünk hagyja örökre. Nem tehetünk mást: hirtelen határoztunk s elfogadtuk a gyermeket — hiszen ez emberbaráti kötelesség! Most jött azután valami, a mit, ha száz évig élnek, sem tudnám elfelejteni: az anya bucsuja a gyermekétől.

Vérlázító, fájdalmas jelenet volt ez! Az asszony sirt, vérkönnyeket sirt . . . s a gyermek mosolygott — — — mi meg úgy éreztük, hogy sziveinket guzsba facsarja valami . . .

Mi volt ez a gyermek ártatlan mosolya? mérleg, melyben a gondviselést mérlegelte az anya fájdalmáért.

Ez történt reggel. Estére kelve ki állított be hozzánk? az anya. Nem tudott tovább menni, csak a határig s onnan vissza hozta a szive, Hiába ellenkeztünk, magával vitte a kisedét. . . . Mi történt velük? nem tudom. Bizonyára megfagytak a kiálló hidagben. Szoborra merült az anya, szive utolsó dobbanatával melegezt adva magzatának, hogy az árvaságának azután felhangzó sirmával zörgessen be az ég kapuján s vádolja a „részvétet” a miért oly későn érkezik.

Ez csak két egyszerű epizód a nyomor nagy epósból — de hát a többi. a miket senki sem irt le, mert senki sem látott az Istenen kívül . . .

Örömmel olvastam a „Közérdek” t. szerkesztőinek az árvaik érdekében közzé tett felhívását. — Bár ha ne találma süket fülekre! S ha jelen soraimmal csak egy porszemmel járulhatnék is az égető szükséges részvét fölkeléséhez: kimondhatatlan boldognak érezném magam.

„Segítetek a szenvedőkön, hogy egykoron nektek se hiányozzék az ég izgalma!“)

Szabó Ferencz.

*) Ismételtén kérjük olvasóink kegyes adományait. Szerkeszt.

kül felszólítsák a saját papjaikat, tanítóikat, gondnokikat, hogy a szervezetek létesítésére vegyék igénybe a községben birt befolyásukat s tegyenek meg azért miudent mit erejük bír, részük megenged.

Az egyház az a szervezet, melynek minden kis faluban értelmes, művelt, jellemes közegei vannak, kikre ezen tulajdonságaiknál fogva biztosan lehetne bízni az ügyet. Tagjai behálózák az országlegutolsó zugát, eszök s erkölcsök folytán legtöbbet ők tehetnek a nép érdekében s egész bizalommal ez csakis irántuk viseltetik.

Az államtól, megyétől nem lehet várni ez ügy sikeres felkarolását, mert bár tisztviselői neki is vannak mindenütt: ezek legtöbbször egy különböző értelmiségű, felfogású, egymással gyakran viszálykodó testületet képeznek a legkisebb községben is, kik hivatalos teendőikkel, különben is annyira elvannak foglalva, hogy a kormány, vagy megyei hatóságok felhívására nem szívesen álllanak díjazás nélkül még több teendőt magukra. De meg a nép is inkább bizik oly intézmény üdvös voltában, melyet papja által lát kezdeményeztetni, mint az olyanban, melynek élén a végrehajtásról, adószedérről kelleltenül megismert politikai előjáróságot látja.

Ezért vegye az egyház kezébe a községi hitelszervezetek ügyét, mert igazi hivatását az által teljesíti, ha közegei nemcsak szóval hirdetik a jó erkölcsöket, hanem a gyakorlati kereszténység elveit követve az életben is igyekeznek megalkotni oly intézményeket, melyek az anyagi jólét megteremtése mellett a keresztényi erények felébresztésére szolgálnak: józan életűvé, munkássá, takarékoská és erkölcsössé téve a népet.

Neveljék már az egyházi tanítványok is oly irányban növendékeiket, hogy azok a hitelveken kívül azon tanokat is megismerjék, melyek gyakorlati alkalmazása a népek anyagi és erkölcsi üdvére szolgál, hogy midőn apostolokként az életbe kibocsátják őket, ne csak a szószék és kathedrálról hirdessék a magasatos elveket, hanem azokért a gyakorlati ténen is tudjanak minél többet tenni.

Vegyes hírek.

— **Március 15-ét** az idén is méltóan ünnepelték meg városunk közönsége. Délután 3 órakor megtelt a piactér, míg a női közönség zsufolóság töltötte be a táncelhelyiséget, megvárva, míg a körmenet zászlóalatt a tűzoltó zenekarral s a Török Dániel vezetése alatt 48 as honvédegyüttel élén bejárja a piacot. Mikor a visszatérő menet a városház elé ért, a „Szózat” dallama csendült fel s végeztével Kovács László theol. ifju állott ki a városház erkélyére, esengő hangon, riadó éljenzés között szavalva el a „Talpra magyart.” Erre a terembe vonult a férfi-közönség is, hol a theol dalkar éneke után Viskó Gyula hangulatos szép költeményét, melyet lapunk tárcája hoz, erőteljes hangon szavalta Szakács Imre theologus. A közönség a szerzőt és szavallót zajosan éljenzte és tapsolta, ugyszintén G. Gy. pompás énekét „A mohácsi koldus”-t, melyet Borsai Samu énektanár kísért harmoniumon. Az ünnepi beszédet dr. Gardá Samu tanár, ifju nemzedékünk egyik legtehetségesebb tagja mondotta; tartalom, előadás egyaránt méltó volt az ünnepi naphoz. — Az ifjúsági zenekar Zajda János zenetanár vezetése alatt most is kitétt magáért s ezután Józsa Gyula theologus igen rokonszenvesen, hatással szavalta el Incezdéi László „Március 15-én” című költeményét. Az igen sikerült, lelkes hangulatban folyt ünnepelet a „Himnusz” dallama fejezte be.

— **Az erdélyrészi kárpát egylet** tevékenysége irodalmi ténen is nyilvánul, igen helyesen abból a szempontból indulva ki, hogy hazánknak turistikai szempontból is érdekes fűrdőt, kirándulási helyeit ismertesse, s az egylet tevékenységének irányát és módzatait részletesen tárgyalja úgy, hogy az egyleti tagok hozzá szólhasanak s ekképpen is felköltsék körünkben a nehezen mozgó érdeklődést. E célból „Erdély” cím alatt egy turistikai, fűrdőügyi és néprajzi folyóiratot ad ki, melynek második — februári — füzeté képekkel diszitve, érdekes tartalommal jelent meg, a borvölgyi fűrdő és vidéke, — a kalotaszegi és erdélyi magyarság, — a szent Anna tó, — Bálványos vár, — Oucsásza és esonbarlangja, — az erdélyrészi fűrdők fejlesztése, — Irodalom, — egyesületi élet lévén a főbb és érdekes cikkek. Az erdélyi Kárpát egylet tagjai ingyen kapják e füzetet. Igen kérjük olvasóinkat, kik vármegyénk kirándulásra méltó, de közlekedési akadályok miatt nehezen megközelíthető helyeinek a kárpát-egylet által leendő felkarolását óhajtják, álljanak be az egyletbe, a csekély tagsági díjért még ezt a folyóiratot is kapni fogják.

— **Necrolog.** Tóth Mózes felvinczi ev. ref. lelkész s egyházmegyei pénztárnok e hó 16-án hosszas betegskedés után jobblétre szenderült. Egyházas magaviseletű buzgó lelkipásztor s derék hazafi volt. Nyugodjék békével!

— **A sorozás Balászfalván** e hó 18-án a legszebb rendben folyt le Bevált a sorhadhoz 46, a honvédséghez 4, a póttartalékhoz 2. Vánca János gör. kath. érsek ő exlt.-ja ez alkalommal is vendégszerető asztalához ebédre hivta márc. 17-én a bizottság tagjait, kikkel kitüntető szívellyességgel társalgott.

— **Megyei közgyűlés** lesz f. hó 31-én, melynek egyik legérdekesebb tárgya a kis-nyedi j. főszozlabirói választás lesz. Az állandó választmány 21-én tárgyalja az ügyeket.

— **A theol. akademiái ifjuság** dalkara f. év ápril 2-án hangversenyt fog rendezni. Előre is felhívjuk a m. t. érdeklődők figyelmét.

— **Az 1849—49. Történelmi Lapok** 4—5. száma Kolozsvárt megjelent a következő tartalommal: Nemzeti dal. (Petőfi „Talpra, magyar” dala az 1848. márc. 15-én megjelent első lenyomat betűivel.) A magyarzó szöveget írta: E. fia. — Okmánytár: Cserey naplója. Közli: Várkonyi Endre. — Tárcá: Lengyel legió dala. Sárosi Gyula. — Táncvigalmi meghívók Nagy-Szebenben 1849 ben. Jakab Elektől. — A nemzethez. A szerk. bizottság. — 1849. márc. 11. Piski, Nagy-Szeben. Ferenczy Ferencz honvéd százados. — Vasvári Pál. Képpel. Kuszko Istvántól. — Vasvári sírhelye, Sárkány Lajos őrmestertől. — Levelezés: Bethlenből. Bécsi dolgok 1845. Bevonulás Morvából. Szemben a horvátokkal. Székely Károly huszár őrmester. — Brasósból, Bartos Károlytól. Koós Ferencztől. — Székely-Udvarhelyről, márc. 15. történetek. Dr. Vajda Emilől. — Nép-gyűlés a nemzeti muzeum előtt 1848-ban. Egykoru rajz után készült képpel. — Részlet a komáromi vár átadásáról. (Az ellentáborból.) B. V.-tól. — Honvéd-egyletek köréből: Honvédek képei Tordán. — A szabados 1848. honvéd zászlóalj rövid történeti vázlat. Krudy Gyula h. e. elnök. — Irodalom: Belső Szolnok- és Dobokamegye története K. — Petőfi muzeum kiténtetése. — Toldalék Zarándmege leírásához, vázlat az 1848—49. erdélyi oláh mozgalmaknak. Háromszéki önvédelmi hareról, Petőfi utolsó perceiről. Zeyk Domokos vitéz elhunytáról. Matskási Antal. — Halalozások: — Adományok az 1848—49. orsz. ereklye-muzeumnak. — Különfélék: Márc. 15. tudósítások. — Orsz. ereklye-muzeumi körök. — Csikmadarasi ágyúöntő- és löpörgyár jegyzőkönyve. — Segesvári Petőfi emlék. — Új munkatársak: dr. Vajda Emil, Kádár József. — Ereklye-muzeum újabb képei. — Kérdések és feleletek. — Március idusa. Kuszko Istvántól. — Márc. 15. ünnepelek. — A lap márc. 15. eszméket megörökítő szobor javára példányonként 20 kr-ért is megrendelhető. A megrendeléseket csakis tömegesen (legalább 20 péld.) fogadja el a bizottság. A lap piros borítékban 24 oldalon jelent meg. Szerkesztésére alakult bizottság élén Incezdéi Samu ezredes áll. A lapot a kolozsvári ereklye-muzeum őr: Kuszko István szerkesztő állította össze. A megrendelés is hozzá intézendő. A lap előfizetési ára évenyegyre 1 frt. Melegen ajánljuk ez érdekesen szerkesztett lapot olvasóinknak s egyszersmind felhívjuk, hogy 1848/9. idők emlékeit, eseményeinek leírását küldjék be a szerkesztőséghez.

— **A Ramazán** a mohamedán világnak tündéri fényű, lebilincselő érdekességű megnyilatkozása. A ramazán hónap 15. napjára esik az évenként csak egyszer ismétlődő ünnepe, a mikor a szultán ragyogó kísérettel végig vonul Konstantinápolyon. Ilyenkor nyílnak meg a török színházak. A ramazáni mohamedán kiállítás szemkápráztató mesés kincseket tár a szemlélő elé. Az utcákon óriási néptömeg tolong és mulat, mert ilyenkor az ünnepelek egymást érik. A ramazán hónap Konstantinápolyra nézve ugyanaz, a mi a pápék világi uralmának idején a nagy hét volt Rómára nézve. Schwimmer Pál, a magyar kir. államvasutak menetjegy irodájának főnöke ezért az idén áprilisban (a mi össze esik a ramazánal), rendez kirándulást Konstantinápolyba. Indulás Budapestről, a központi pályaudvarról április 9-én d. u. 6 órakor, Belgrádon, Vischen, Sofián át érkezés Konstantinápolyba április 11-én d. u. 1/21 órakor. Tartózkodás a török fővárosban öt nap, mialatt célszerűen beosztott program szerint az utazók annyit láthatnak Konstantinápolyból (panoráma a galatai toronyról, aja Sofia, európai és ázsiai édes vizek, Szkutari, török temető, Guyon sirja, barátok, török fűrdők, nevezetesebb török templomok, Pera, vízvezeték, népkert, Rakóczy sirja, hajóséta a Boszporuson, Dolma Bagese, Szelamelik, táncoló és ürlöltó deriszek, stb. stb.) hogy feledhetetlen képet szerezhessenek maguknak erről a világszép városról és életéről. A kirándulásban való részvételre jelentkezéseket 50 frt előleges befizetésével április elsejéig fogadnak el a budapesti (Hungária szálló) és vidék menetjegy irodák. Programm ki-vánatra bérmentve.

— **Nyilvános nyugtázás.** A szegény sorsu tanulókat segélyező körnek 1892. február hó 13-án tartott gyermek bálján felülfizetni szivesek voltak: B. Kemény Endréné 3 frt 50 kr, Török Bertalan 3 frt, B. Kemény György, Szilágyi Farkasné és Báldi Károly 2—2 frt; Neuman M., Kiss Károly, id. Gáspár János, ifj. Gáspár János, Mórógyi Istvánné, dr. Magyarai Károly, Józsa Zsigmond, Papp János 1—1 frt; Albert Elekné Polgári Lajosné, Kristyori Zs., Keresztes Ilona 50—50 kr; N. N. 20 kr, Müller Mihály 3 frt, Szilágyi Farkas 2 frt; Fogadják a szívellyes adakozók, hálás köszönetem a kör nevében. E helyen köszönetet kell mondanom Korbully Bálint urnak, ki a diszitéshez szükséges anyagot díjmentesen volt szívellyes átengedni a körnek. Ifj. Cirner József, pénztárnok.

— A Pesti Hírlap mindig szerez valami új meglepetést a gyászoló közönségének. Most azt közli velünk a lap szerkesztősége, hogy a husvét számhoz egy teljes, befejezett eredeti regényt mellékel, melyet minden előfizető megkap, még azok is akik csak április hóval lépnek az előfizetők közé s ha csak egy óra fizetnek is elő. Ugyancsak a jövő évnegyedben kezdi meg Jókai új, egyenesen a Pesti Hírlap számára írt, Trenk című érdekfeszítő történeti regényének a közlését. Ha még ehhez hozzá vesszük, hogy Mikszáth Kálmán megkezdte a képviselőház üléséről országszerte kedvelt karcolatainak írását: úgy bizást elmondhatjuk, hogy a Pesti Hírlap, melynek két oly író, mint Jókai és Mikszáth tartoznak a rendes munkatársai közé, ma a legérdekesebb olvasmányokat tartalmazó napilap. Legérdekesebb és leggazdagabb tartalmu, különösen sok mulattató közleménnyel. (Előfizetési ára különben egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr. s minden naptól lehet kezdeni az előfizetést. Kiadóhivatal és szerkesztőség: Budapest, Nádor-utca 7. sz.)

Felelős szerkesztőség:
Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Fekete fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) s e l y e m g y á r a ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Sz. 1822/891.
tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabonyi Albina takarékos és hitelintézetnek mint végrehajtónak, Ehrman György és Russu Juon szászcsanak lakosok végrehajtást szenvedő ellen 139 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében a szászcsanak 396. sz. tkjében A f 1 r. 1391/3 hrsz. 35 frt, 2 rsz. 2549 hrsz. 18 frt, 3 r. 2685 hrsz. 85 frt, 4 r. 3064 hrsz. 87 frt, 5 r. 3539 a hrsz. 29 frt, 6 r. 3587 a hrsz. 50 frt, 7 r. 3612 hrsz. 26 frt, 8 r. 4980. 4981 hrsz. 48 frt, 9 r. 5767 a hrsz. 57 frt a 10 r. 6635 hrsz. 8 frt, 11 r. 7607, 7608. 7609, 7610 hrsz. 75 frt. 12 r. 3943 hrsz. 61 frt, 13 r. 5196 hrsz. 20 frt, 14 r. 1067 hrsz. 54 frt, 15 r. 5310/2 hrsz. 100 frt, 16 r. 7787 hrsz. 40 frt, 17 r. 5310/1 hrsz. 100 frt, 19 r. 3063/1 hrsz. 86 frt, 20 r. 3613 hrsz. 18 frt, 21 r. 3625 b, 3627/1 hrsz. 91 frt, a 22 r. 1704 hrsz. 66 frt, 23 r. 2879 hrsz. 40 frt, 24 r. 5969 hrsz. 53 frt és a 26 r. 1667 hrsz ingatlanra 61 frt kiküldési árban az 1881. évi LX. t. cz. 156 §-sa pontja tekintetbe vételével; továbbá Russu Juonnak a szászcsanak 85 sz. tkjében. A f 1 r. 178, 181 és 184 hrsz. alatt foglalt ingatlanra 199 frt, megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1892. április 13-án d. e. 10 órakor Szászcsanak község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is elfognak adni.

Arverezni szándékozik kötelesek végrehajtatók kivételével az ingatlanok 10%-át készpénzben, avagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságtól előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság kiadóhivatala.
Balázsfalván 1891. december hó 30.

VÖRÖS ENDRE,
bíró. tkvi. kiadó

Sz. 2688/1892.
alsófehérm. alisp.

Arlejtési hirdetmény.

A vármegyháznál építendő, illetőleg átala-
kítandó helyiségek, kőműves, ács. asztalos munkára **f. hó 28-án d. e. 10 órakor** a kir. építészeti hivatalnál arlejtés fog tartatni.

Bánatpénz 60 frt.

Tervek, költségvetések és feltételek a kir. építészeti hivatalnál megtekinthetők.

Alsófehérvármegye alispánjától.

Nagy-Enyeden, 1882. március 18-án.

Alispán helyett:
Török Bertalan,
főjegyző.

192—1892.

Arverési hirdetmény.

A nagyszabonyi gör. keleti főegyházmegyei Consistorium november 30-án 6071. Enit. szám alatt kelt elhatározása folytán és a nagyméltóságú m. kir. földművelési Miniszter ur 32822/I. 3. sz.

alatt kelt helybenhagyó záradéka következtében, **Felső-Orbó** község határán és ezen gör. keleti egyház vagyonát képező 24 5 katasztrális holdnyi területen termelt 15—16 éves bükkfa erdő, mely cserhántásra teltette alkalmas, nyilvános szóbeli árverés útján elárvereztetik.

Arverezési határnapul **f. évi március hó 28-ának** tüzetik ki, még pedig a felső-orbói g. keleti lelkészi hivatal helyiségében.

Feltételek:

1. Kiküldési ár 1200 frt.
2. Bánatpénzül 10 % értékpapirban vagy készpénzben teendő le.

3. A legtöbbet ígérő bánatpénze visszatartatik mindaddig míg az eladó egyháznak felelősségétől az árverés jóváhagyása beérkezik.

4. Az árverés jóváhagyása esetén a legtöbbet ígérő: mint vevő köteles a vételár három részletben megfizetni, még pedig $\frac{1}{3}$ -dát a jóváhagyás után azonnal, $\frac{1}{3}$ -dát f. év május hó 1-én és utolsó $\frac{1}{3}$ -dát pedig f. é. szeptember 1-én fizetendő, ugy azonban, hogy a bánatpénz az utolsó részletben fog betudatni.

5. Az egyházi főhatóság jóváhagyásának megtagadása esetén, árverező vevő csak a bánatpénzt követelheti vissza, még pedig minden kamattal nélkül.

Gyulafehérvárt, 1892. március hó 16-án.

A felső-orbói gör. keleti egyházközség megbízásából.

Nicolau Joan,
gör. keleti esperes helyettes.

Eladó egy házas telek Nagyenyeden, kedvező föltételek mellett — továbbá egy jó karban levő **szőlő és gyümölcsös**, (3—3) kié? megmondja a kiadóhivatal.

Szám 2219—1892. Alsófehérvármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Alsó-Fehérvármegye törvényhatósági utmesterek szolgálati viszonyairól stb. szóló szabályrendelet alapján 9 utmesteri állomásra pályázat hirdettetik.

Évi fizetés 360 frt és az utmesterséghez beosztott utmesterek megfelelő utitartalány. Az utbiztosok a szabályrendelet 3. §-ban foglalt tárgyakból képesítési vizsgát kötelesek letenni.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy képesítési sőt életkorukat és mostani foglalkozásukat igazoló bélyeges folyamodványukat folyó évi **március hó 31-én** déli 12 óráig hozzám nyújtsák be.

Az 1890. évi I. t. cz. és a fentemlítt szabályrendelet értelmében eszközölt utmesterségi beosztás, a lakhely és az egyes utszakaszok megnevezése, valamint az uti átalány kitüntetés a m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyenyeden, 1892. évi március hó 8-án.

2—2
Csató János,
királyi tanácsos, alispán.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat

Budapesten.
Gyártelep:
Külső váci ut 7. sz.

Ajánl
hazai gyártmányu

gőzcséplő készleteket
valamint mindennemű
gazdasági gépeket
és talajmívelő-eszközöket,
különösen egy könnyű, mint kötött talajhoz alkalmas legújabb rendszerű
sorvetőgépeket

2—10
Árjegyzékek kívánatra kézzel küldetnek.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

12—52

A mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „EGYETÉRTÉS” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legreálisabb, tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli. Bármely pártközvetítő is a képviselő beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert napokint megtalálja benne a család, a hálygvilág a maga szép-irodalmi olvasmányát a világirodalom legkiválóbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróiktól, dívat tudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétsétség tekintetében utólrétegen van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölülte áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekinteten felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közölséget, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gyázközség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés”, kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bővítésével a többi lapok már fel sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évized óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés”-re ma nélkülözhetlené vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezér lapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt hű tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés” 3 speciális rovatát említhetjük meg, melyek országos híre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a 1. ügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,
melynek előfizetési ára: egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa:
CSÁVOLSZKY LAJOS.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala:
Dalszínház-utca I. szám.
(Az operaházzal szemben)

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden 1892.

Szerkesztő: WOKÁL JÁNOS
Kiadóhivatal: WOKÁL JÁNOS

A vármegyei...
Jelentékeny...
gyűlési...
szónokok...
visszaélése...
hozni fel...
együtt.
Vármegye...
ben részelt...
szerint fel...
tulajdonított...
sőt tovább...
különösen...
is a vasuti...
len Bálint...
szerencsétl...
nézve, kike...
midáltak vo...
Valóba...
honnan sze...
egyoldalú...
Azt sem...
ilyen hibás...
lajdonítani...
vettek el...
Azt is...
ket egymásh...
lakó politika...
elő, állandó...
visziki piacra...
gálatot azok...
állítására és...
törekednek...
pártpolitikai...
szik; de ép...
ország előtt

(Korszerű gond...
század vívmány...
jeit tragyzni.)

Concord...
maximae dilal...
sőt minden o...
Ezen áll...
által lett bebi...
moralis kötele...
nem szabad k...
tellenek leani...
az ember, el...
hibáit megbö...
kinék mottója...
alienum puto...
fog gyakoroln...
Magyar...
bár minden k...
és becsületes...
Az ily...
Frost angol...
által a léghaj...
E repül...
vett igénybe...
próbáltatja ki...
csérettel nyila...
állításához a...
minta tökélete